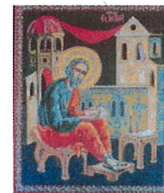

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ПО РОБОТИКА

България, София 1113, ПК 79, ул. "Акад. Г.Бончев", Бл.2,

Тел. (+359 2) 8703361, 4053055, Факс: (+359 2) 4053061

Почетен член на "Съвета на Европейската научна и културна общност"

Утвърдил:

Проф. д-р Август Иванов

Директор на ИР-БАН

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Област на висше образование: 5. Технически науки

Професионално направление: 5.2 Електротехника, електроника и автоматика

Докторантска програма: „Автоматизация на производството (по отрасли)“

1. Общи положения

Докторантската програма по „Автоматизация на производството (по отрасли)“ подготвя високообразовани специалисти и изследователи с дълбоки теоретични и приложни знания в областта на автоматизацията на технологични и производствени процеси, внедряването на съвременни системи за управление и развитието на интелигентни производствени технологии. Обучението има за цел формиране на знания и умения за самостоятелна научноизследователска, иновативна, проектантска и преподавателска дейност в областта на индустриалната автоматизация, роботиката и мехатрониката.

Програмата обхваща широк спектър от научни направления, включващи **проектиране, моделиране, управление и оптимизация на автоматизирани и мехатронни системи**, както и внедряването на **иновативни технологии за интелигентно производство** в духа на концепцията **Индустрия 4.0**.

2. Условия за прием и обучение

Приемът и обучението на докторантите е в пълно съответствие със законовите изисквания на следните нормативни актове:

- Закон за висше образование
- Закон за развитие на академичния състав в Р. България
- Националният Правилник за прилагане на ЗРАСРБ
- Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН
- Правилник за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет при БАН.

Обучението е с продължителност както следва:

- редовна форма на обучение - 3 г.
  - задочна форма на обучение - 4 г.
  - самостоятелна свободна форма на обучение - 3 г.
- Степента „Доктор” се получава след:
- успешно изпълнение на всички етапи от индивидуалния план на докторанта
  - успешна защита на дисертационния труд.

3. Цели на обучението

Основните цели на докторантската програма са:

- Да подготви докторанти с висока научна квалификация за решаване на комплексни задачи в областта на автоматизацията на производството;
- Да развие у обучаемите умения за системен анализ, моделиране и оптимизация на процеси и системи;
- Да изгради компетентности за разработване на иновативни решения в индустриалната автоматизация и внедряването на технологии от концепцията Индустрия 4.0;
- Да насърчи научно-изследователската и експериментална работа чрез участие в научни проекти, конференции и публикации;
- Да подготви кадри за академична кариера и за лидерски позиции в индустриалния и научния сектор.

4. Области на научно изследване:

Докторантската програма „Автоматизация на производството (по отрасли)” осигурява възможност за придобиване на образователната и научната степен „Доктор” в широк аспект на обектната област. В рамките на специалността се обхващат редица подобласти, които позволяват интегриран и междудисциплинарен подход към съвременните изследвания и приложения.

Примерни подобласти включват:

- **Адаптивно управление на био- и технологични системи** – проектиране на регулатори и алгоритми за системи, които се адаптират към променящи се условия;
- **Роботика и автоматизирани мобилни системи** – мобилни роботи, автономни платформи и манипулатори;
- **Интелигентни системи за управление** – използване на изкуствен интелект, невронни мрежи и адаптивни алгоритми за контрол;
- **Сензорни технологии** – интеграция на сензори за позиция, движение, сила, околна среда и биологични сигнали;
- **Моделиране и симулация** – математически и компютърни модели за анализ, оптимизация и валидиране на системи;
- **Човек-машина интерфейси** – разработване на протези, екзоскелети и интерфейси за взаимодействие с човека;
- **Кибер-физични системи** – интеграция на физически устройства с дигитални технологии за автономна и интелигентна работа.

• 5. Профил на подготовката

Подготовката на докторантите в програмата „Автоматизация на производството (по отрасли)” е насочена към изграждане на задълбочени теоретични знания, практически умения и изследователски компетентности в областта на съвременните автоматизирани, роботизирани и мехатронни системи. Обучението има интердисциплинарен характер, обединяващ елементи от електротехника, електроника, компютърно управление, машинно инженерство, биомедицинска техника и изкуствен интелект. Профилът на подготовката включва три основни направления:

5.1. Теоретична подготовка

Теоретичната подготовка е насочена към формиране на дълбоки научни познания по основните принципи, методи и подходи в автоматизацията и управлението на производствени процеси и мехатронни системи.

Докторантът усвоява:

- Съвременни концепции и парадигми в автоматизацията на производството;
- Математическо моделиране, анализ и оптимизация на динамични системи;

- Алгоритми за управление на роботи, манипулатори и автономни мобилни системи;
- Теория на автоматичното регулиране, адаптивно и интелигентно управление;
- Методи за обработка на сигнали, сензорна интеграция и анализ на данни;
- Принципи на изкуствения интелект, машинното обучение и кибер-физичните системи.

Целта е формиране на научно мислене и способност за създаване на оригинални решения чрез прилагане на съвременни методи и модели.

5.2. Приложна и изследователска подготовка

Тази подготовка развива способността на докторантите да провеждат самостоятелни научноизследователски и експериментални дейности.

Обхваща:

- Проектиране, моделиране и експериментално изследване на автоматизирани, мехатронни и роботизирани системи;
- Разработка на алгоритми за интелигентно управление на мобилни роботи и биомеханични устройства (напр. микропроцесорни протези);
- Прилагане на системен и интердисциплинарен подход при решаване на инженерни проблеми;
- Използване на цифрови двойници, симулационни среди и CAD/CAE инструменти за анализ и оптимизация;
- Разработване на иновативни решения, интегриращи сензорни технологии и изкуствен интелект;
- Подготовка и участие в национални и международни научни проекти.

В резултат докторантът придобива компетентности за научни изследвания и разработване на приложими решения в реална производствена или лабораторна среда.

6. Очаквани резултати от обучението

След успешното завършване на докторантската програма „**Автоматизация на производството (по отрасли)**“, обучаемият трябва да притежава задълбочени **знания, умения и компетентности** за провеждане на самостоятелна научна, проектантска и преподавателска дейност в областта на автоматизацията, роботиката и интелигентните системи за управление.

Докторантът следва да демонстрира:

- **Способност за провеждане на оригинални научни изследвания**, водещи до създаване на нови знания и решения в областта на автоматизацията и мехатрониката;
- **Умения за търсене, извличане, синтез и критичен анализ** на информация от специализирана научна литература и бази данни;
- **Компетентност в моделирането, симулацията и оптимизацията** на роботизирани и мехатронни системи;
- **Познания по съвременни методи за управление** и прилагане на изкуствен интелект, машинно обучение и адаптивни алгоритми в роботиката и производствените процеси;
- **Развито критично и аналитично мислене**, способност за интердисциплинарен подход при решаването на инженерни и научни проблеми;
- **Умения за публикуване на научни резултати** в реномирани издания и за участие в национални и международни научноизследователски проекти;
- **Задълбочени знания по теоретичните и методическите принципи** за изследване и управление на работи, манипулатори и мехатронни системи;
- **Компетентност за самостоятелна изследователска и експериментална дейност**, включваща събиране, обработка и анализ на данни;
- **Умения за практическо приложение на придобитите знания** при реализацията на инженерни и научни проекти;
- **Способност за провеждане на научни изследвания**, съобразени с принципите, заложен в „Европейския етичен кодекс за почтеност на научните изследвания“ (ALLEA/ESF) и в съответствие с принципите на *Отворената наука (FAIR) – Findability, Accessibility, Interoperability, Reusability*;
- **Комуникативни и презентационни умения** за представяне на научни резултати на конференции, семинари и пред научната общност;
- **Умения за подготовка, управление и ръководство на проектни предложения** по национални и международни програми.

7. Професионална реализация

Завършилите докторантската програма могат да се реализират като научни сътрудници и изследователи в университети, БАН, институти и изследователски центрове; преподаватели във висши училища; инженери по автоматизация, системни анализатори, консултанти и експерти по внедряване на роботизирани системи; ръководители на развойни и иновационни отдели.

8. Придобивана научна степен

Доктор по научна специалност „Автоматизация на производството (по отрасли)”

9. Възможности за продължаващо развитие

Завършилите програмата могат да продължат професионалното си развитие чрез постдокторантски изследвания, академично израстване (доцент, професор), ръководство на научни екипи и участие в иновационни предприятия в областта на автоматизацията и високите технологии.

Квалификационната характеристика по Докторантска програма: „Автоматизация на производството (по отрасли)” е приета от Научния съвет на ИР-БАН на 20.11.2025 г., Протокол № 9